

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an ———— 20 coroane.
Pe jumătate de an ———— 10 coroane.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad, Strada Deák Ferenc Nrul 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25.

Comandamentul Trupelor din Transilvania ordonează, că

1. Vor fi considerați ca vinovați toți aceia, cari fără rea credință, prin localuri publice, în gări, trenuri, în restaurațiuni, pe străzi, vor vorbi sau vor discuta în orice chip știri, fie adevărate, fie închipuite sau își vor da părerile despre operațiunile de război sau despre situația și mișcarea trupelor, precum și cei ce vor critica poruncile date de autoritățile militare, sau orice alte măsuri cu privire la armata română.

2. Cei ce se vor face vinovați de una dintre poruncile de mai sus, se vor pedepsi de judecători militari cu închisoare până la un an și amendă până la 2 mii lei.

Când însă faptele de mai sus, se vor săvârși cu gând de spionaj sau trădare, pedepsele vor fi cu mult mai aspre, după legile de război.

Cuvânt de deschiderea Adunării preoțești.

De Dr. Gh. Ciuhandu, protoiereu.
(Urmare.)

Aceasta conștiință a clerului nostru despre importanța sa proprie în sinul Neamului vrea s'o deștepte și s'o țină Asociația noastră aprinsă ca pe un foc vestal, care să lumineze, să încălzească sufletul nostru și al obștei pentru tot ce e spre lauda lui D-zeu și propagarea credinței noastre drepte și spre ridicarea moralului și a bunei stări în popor.

Nici odată, în viața aproape bimilenară a Neamului nostru, nu a fost mai mare trebuința aceasta, ca tocmai azi, când pe orizontul gândirii și simțirii noastre creștinești și românești răsar atâtea și atâtea probleme, cari și *dela noi*, dela clerul ortodox român, cer obolul de muncă atunci, când e vorba despre două lucruri mari: întâi, de a săvârși în lumea suferitoare azi opera samaritanului îndurat, de a legă și vindeca atâtea rane pricinuite în suflete de groaznicul măcel ce nu s'a terminat încă, — și, în locul al doilea: de a contribui și noi la construirea traianică a României-întregite, ce a răsărit din mormanul de cadavre și din sângele atâtor frați jertfiți pe altarul viitorului nostru.

Până de curând Neamul Românesc, mai ales în părțile subjugate dar azi eliberate, a avut trebuință de un *preot-martir*, care să fie în stare a purta crucea ocărilor și crucea osândei politice-sociale, pe care ni-au împus'o sbirii nostri milenari. Azi și de azi înainte, însă, când Dumnezeu ni-a chemat Neamul — prin vitejia fraților desrobitori — și la aceasta libertate politică, Neamul nostru are trebuință de *preotul-apostol* al unei munci asidue. Dela apostolia aceasta nu ne vom da înapoi, ci și aceasta muncă o vom încadra, pe înțelesul vremurilor nouă, în jugul ușor și dulce al preoției românești.

Fiecare din satele noastre vor trebui să-si aibă preotul-apostol în acest înțeles, așa după cum îl proiectează Asociația noastră, la aceasta nouă și fericită răspântie a vremurilor, în lumina lumii nouă ce ni-se deschide pentru Biserică și Neam, la porunca determinatoare a necesităților mari și a datorințelor arzătoare ce ni-se impun în sinul și pentru ridicarea popoului.

După cuvântul Sflui apostol Petru (I. Ep. II. 16) „ca niște slobozi, și nu ca și cum am avea acesta libertate ca acoperemânt răutății, ci ca slugitori ai lui Dumnezeu” vom căuta să ne achităm de aceasta misiune.

Și, când fac în numele Fraților mei aceasta făgăduință sfântă înaintea lui Dumnezeu și înaintea obștei, deie-mi-se voie voie s'o mărturisesc sincer și deschis și aceea, că nu avem tendențe separatistice, și și mai puțin tendențe *clericaliste*.

Mă simt fericit, că aceasta declarație am avut prilej s'o fac, în zilele trecute, înaintea Dlui prim-ministru I. C. Brătianu, în fruntea unei deputații preoțești, când am zis, că i-ne prezentăm, „nu ca o ceată de clericali, ci ca aceia cari au deplina conștiință a datorii lor, în aceeași vreme cătră Biserică și Neam”. Și, pot s'o spun, m'am gândit atunci și la Frațiiile Voastre.

Clericalismul este o rană a civilizației și a societății apusene, rană ce a isvorit din tendența, de a scoate Biserica din rosturile sale publice.

La noi, lipsește substratul pentru asemenea porniri, pe cari le eschide întreg trecutul nostru românesc și le va eschide înțelepciunea conducătorilor politici și a celor bisericesti de o potrivă, cari nici acum și nici în viitor, în cadrele patriei lărgite, nu pot avea motive de a porni ostilități între Biserică și Stat, ci mai vartos

de a căuta punctul legător pentru o armonică și fericitoare conlucrare și în viitor.

În conștiința misiunii din trecut și acelei din viitor, preoțimea noastră din mitropolie, prin congresul său dela Sibiiu s'a declarat pentru păstrarea și mai departe a tradiției sale, de a-și da întreg obolul sufletesc și al muncii pe terenul vieții publice în toate ramurile compatibile cu direcția preoțească. Iar prin rostul comitetului său central, întrunit la Sibiiu la 19 Iunie (2 Iulie) a. c., — comitet înzestrat de Congres și cu „atribuția, de a da directive proșimei în cele politice” — preoțimea noastră a decretat în unanimitate și cu însufletire că *a fost, este și are să rămână în cadrele partidului nostru național*, alături de ceilalți fruntași ai Neamului, întocmai după cum și în Biserică s'a preconizat colaborarea mirenilor cu clerul, în serviciul aceluiași scop al fericirii popoului nostru.

Deie Dumnezeu, ca fericita idee a colaborării și pe mai departe să dureze pururea, ca într'un gând să mărturisim cu toții mântuitoarele dogme ale mării lui Dumnezeu și ale prosperării Neamului Românesc!

Noi, preoțimea, — grăind iarăși cu Apostolul neamurilor (II Cor. XII. 15): cu dulceață vom cheltui și ne vom cheltui pe noi înșine, alături de ceilalți aleși ai Neamului, pentru idealul muncii comune chemată a ne ridica Patria largită, Poporul și Instituțiunile religioase-culturale la cea mai înaltă treaptă a desăvârșirii.

(Va urma.)

Predică

rostită de părintele Iancu Ștefănuț la serviciul divin, ținut la adunarea de constituirea secției Arad a Asociației clerului nostru.

Iubiți frați în Hristos!

Biserica noastră dreptmăritoare veacuri dearândul a stat strajă și viu a ținut focul sacru al sentimentelor naționale; figura blândă și cucernică a înaintașilor insuflă și astăzi respectul pentru statornicia în credința strămoșilor noștri, carea a rămas cetatea impugabilă și nebiruită a neamului nostru. De aceasta cetate, ca de o stâncă de granit din mijlocul mării, s'au frânt toate valurile furioase, ea astăzi se înalță înfrumșetată de cununa biruito-riului lui și splendidă ca cristalul, din care mii și mii de raze strălucesc, când

dumnezeescul soare răsare ca să-și vadă mireasa.

Crete stări de opresorii neamului și ai credinții, păstorul modest și nepretențios cu patrafirul și molitvelnicul subsuoară în taina vremurilor neguroase silit a fost să păstreze credința credincioșilor între marginile și cu mijloacele posibile. Că cu toate acestea stări întunecoase, pe firamentul credinții noastre au răsărit și lucefări cari ne-au luminat cărările, ca să putem ieși din robia sufletească, avem s'o mulțămim prevedinței divine, însoțită de bunele noastre silințe.

Cum odinioară Moisi nevătănat a scăpat poporul său din robia Egiptului, întocmai biserica noastră națională întreg a condus neamul din văpaia vremurilor furtunoase, și iată-ne astăzi sosiți la acele zile preafericite, de dorul cărora ne-au murit moșii și strămoșii.

Înainte ochilor noștri s'a desfășurat cea mai gigantică și cea mai grandioasă epopee a neamului românesc, pus de Atotputernicul pază al acestor plaiuri, grădină pompoasă între malurile udate de apele Nistrului și ale Tisei. Biserica noastră națională cea dintâiu a grăbit să mulțumească lui D-zeu cu imnuri de lauda pentru biruința dreptății și pentru clipele de desfătare și de o legitimă mândrie națională. Pe culmile și piscurile Carpaților s'au aprins focuri, semne vestitoare ale biruinții, iar în inimile noastre s'au aprins nădejdea într'un viitor de aur al acestui neam robit de veacuri, vrednic înse de o soarte mai bună.

Perspectivile viitoriului sunt mărețe, atât sub raportul vieții de stat, cât și al celei bisericesti. Scuturate acum lanțurile robiei, biserica noastră, pătrunsă de celea mai sublimе idealuri, vrea să-și închine toate puterile sale pentru consolidarea statului, vrea să crească cetățeni credincioși acestui stat, vrea progresul posibil pe toate terenele culturale, vrea ridicarea bunei stări, vrea mai presus de toate o moralitate în adevăratul înțeles creștinesc, privită și indicată ca cea mai solidă bază a statului.

În fața acestor perspective și a marilor prefaceri ce vor urma, noi slujitorii altariului și reprezentanții bisericii noastre naționale nu putem stă impasibili, ci cu grabă alergăm la împlinirea datorințelor cari ne incumbă. Ca toate ramurile de activitate, fie chiar spirituală, așa și viața pastorală neapărat are lipsă de o anumită organizare, ca în cadrele acestei organizații cu siguranță se poată mișca. Precum rugăciunea împreună are mai multă putere, întocmai organizarea imprumută timbrul unei activități mai sistematice. Unite forțele noastre, va fi un nobil indemn pentru un nivel cultural mai avansat, un stimulent puternic pentru o activitate mai laborioasă, pentru o viață pastorală mai congruentă cu misiunea sublimă ce o are preotul neamului.

Privită din acestea puncte de vedere, organizarea clerului din întreaga metropoliă noastră ortodoxă imperios se impune și, dacă mai amintesc, că aceasta organizare ne va nivela calea la respectarea drepturilor istorice ale bisericii noastre, cred să mă fi apropiat de ievana, sau măcar de conturile organizării plănuite.

Iubiți frați în Hristos!

Tot ce plănuieste clerul nostru din

metropolie, nu este alta, decât tendința pentru progres, pentru o desăvârșire posibilă către perfecțiunea ideală, carea este Hristos, mântuitorul lumii. A lui figură sacră este înaintea ochilor noștri, carea cu depărtarea veacurilor tot măreață crește, cum crește umbra la apusul soarelui.

Sus dară inimile! Amin.

Moartea drului Petru Suba.

Comunele Mândruloc și Cicir îmbracă doliu.

Dr. Petru Suba fiul comunei Cicir, dar care era tot atâta de iubit și stimat și în comuna vecină Mândruloc, a murit în împrejurări nespuse de dureroase.

Petru Suba a făcut campania dela început, după peripeții din cele mai mișcătoare a căzut prizonier la Przemysl.

Un an și jumătate după aceea a trecut ca voluntar în armata română unde grație științei și patriotismului său, a reușit să aducă importante servicii.

Dupăce și-a luat doctoratul în medicină la universitatea din Iași, Petru Suba a fost chemat de autoritățile militare române să se angajeze în serviciul armatei cecece a și făcut.

Calitățile și cuoștințele sale l'au adus puțin după aceea ca șef al spitalului militar din Cluj.

Sentimentele și inima sa iubitoare vibrau de o nețărmită dragoste pentru mama sa văduvă, pentru surori și frate, pe cari dorea să-i mai vadă.

În călătoria către casă în stațiunea dela Radna și a dat însă nobilul său suflet în mâinile Creatorului.

Mama și surorile așteptau sosirea fiului și fratelui, dar trenul electric nu aducea decât trupul neînsuflețit al aceluia care era mândria și speranța lor.

Scena sfâșietoare a ștors lacrimi tuturor consătenilor, cari în fiul comunei lor vedeau pe tinerul pătruns de o voință de fier, pătruns de importanța chemării sale nobile, și de iubirea neamului din sânul căruia eșise.

Consătenii și cunoștii vor păstra lui Petru Suba o amintire neștearsă, pentru bunătatea sufletului său, pentru nobila lui desinteresare și mai ales pentru pilda pe care a dat-o cu privire la modul cum trebuie să-și iubească cine-va țara.

Inmormântarea după ritul bisericii noastre ortodoxe, s'a făcut Duminecă în 7 Sept. st. n. orele 10 a. m. în sânta biserică din Cicir, cu onorurile militare.

B.

Rom.

Cultul eroilor noștri.

Vremea vine, trece, se scurg zilele, și abia încâtva ni s'a mai calmat spiritele copleșite de zbuciumul durerilor după scumpii noștri flăcăi, căzuți în trecutul războiului mondial.

Dar să nu-i trecem în zarea uitării, să nu lăsăm timpul să se scurgă, fără a ne fi împlinit cea mai scumpă datorință morală față de ei. Durerea sufletească are margini, să nu ne cuprindă o apatie, ori indiferentism față de cultul lor.

Cum? — mi vine întrebarea — ar trebui să alimentăm, să eternizăm, să-l lăsăm moștenire urmașilor noștri ca un exemplu viu, veșnic, ca să vadă cei ce vor veni, prin ce grozave și crâncene lupte și încercări au trecut cei ce s'au dus, și prin ei neamul nostru. Din jertfa adusă, din sângele cald al celor căzuți, a răsărit mărirea neamului nostru.

Nu e oraș, sat ori cătun, din care să nu fi

căzut în acest rebel cumplit voinici de ai noștri. Cum să-i eternizăm? Iată o modalitate. Într'una din Duminicile trecute, la parastas pentru ostașii căzuți am propus. ca fiecare, și'n deosebi cei cu dare de mână, să contribuie cu cât poate, ori vrea, la ridicarea vreunei rugi, cruci ori table comemorative pe frontispiciul căreia să fie sculptat numele ostașilor căzuți, și aceste monumente să se așeze, dacă e potrivit locul, aproape de drumul de țară La mine în sat d. e. parcul de înaintea sf. bisericei, lângă drumul de țară, e tare potrivit.

Poporul a primit ideea, cu lacrimi în ochi, cu mare duioșie. Să-mi urmeze, cei chemați, preoți, învățători, intelectuali și mare satisfacere vor avea părinții, frații, surorile, băieții orfani, copiii nimenui, remași în urmă.

Viața nu e făcută numai din zile de biruință și de sărbători. ci acele, deși udate și stropite cu lacrimile durerii, să se eternizeze prin semnele acestea externe, ca să fie cald indemn de urmat, generațiilor viitoare.

Impresiile acestor semne externe, va intra în sufletul nostru și ne va trezi, ne va zmulge din incremenirea preocupărilor zilnice. Ele vor fi o mărturie veșnică, câte comori ascunse, latente, de vitejie erau adormite în sufletul voinicilor noștri, cari năpraznic au erupt, ca un trăsnet, și s'au revărsat ca o lavă pe suprafața Europei.

Trecutul nostru, toată durerea și speranța noastră, să vorbească viu, prin înfățișarea și așezarea la loc potrivit, a acestor table comemorative, rugi, ori monumente, ca drumetii se vadă să ia pildă, să se edifice, să admire jertfele de sânge, ce a dat neamul românesc pentru idealul de mult, și adânc ascuns în sufletul nostru, leaganul alintat, în care ne vom odihni.

Splendid e viitorul nostru, la lucru dar!
Sămbăteni, la 25 Iulie 1919.

Pavel Felnecan, preot.

Aviz școlar.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că în Institutul pedagogic-teologic ort. român din Arad anul școlar 1919/20 se va începe la 18 Septembrie (1 Octombrie) 1919. În aceasta zi se vor ține examenele de corigență și superiorii în ambele secții, ear înscrierile în 19-21 Septembrie (2-4 Octombrie).

În 22 Septembrie (5 Octombrie) va avea loc după rugăciunea „Chemarea Duhului Sfânt” deschiderea anului școlar. Prelegerile se vor începe în ziua următoare.

În secția pedagogică primirile le face direcțiunea institutului. În clasa I se primesc elevii — băieți și fete — care au terminat cu succes 4 clase gimnaziale, reale ori civile și au împlinit 14 ani, dar nu sunt trecuți peste al 18-lea an de etate. Sub 14 și peste 18 ani Venerabilul Consistor diecezan poate da permisiune specială dar cei mult pentru 6 luni. La înscriere elevii vor aduce cu sine și vor prezenta Direcțiunii respective superiorilor de clasă, următoarele documente: 1. Extras de botez din matricula bisericească. 2. Extras de naștere din matricula de stat. 3. Testimoniul de clasă IV. respective del ultimul an școlar. 4. Atestat de apartinență dela comuna politică. 5. Atestat medical oficios (dela medicul comunal ori cercual) că n'are defecte trupești ori sufletești, e vaccinat, n'are trahomă plumăni și sunt sănătoși, și astfel apt pentru cariera învățătorească. 6. Cei ce și-au întrerupt studiile, atestat de continuitate, din care să se vadă: unde și cu ce au petrecut timpul dela absolvirea clasei ultime. 7. Cei ce vin din alte institute, certificat de dimitere dela direcțiunea aceluia institut.

Elevii — băieți și fete — cari doresc să fie primiți ca privatști, se vor prezenta la Direcțiunea institutului, cu o petițiune adresată Venerabilului Consistor eparhial din Arad, la care, pe lângă documentele înșirate mai sus, pentru elevii ordinari, vor alătura încă și următoarele: 8. Atestat dela antistia comunală despre ocupațiunea petentului în cursul anului școlar, vidimată și dela oficiul parohial din loc. 9. Atestat de moralitate dela antistia comunală din loc, vidimat și dela oficiul parohial din localitate.

La înscrieri elevii vor aduce cu sine și vor plăti următoarele taxe:

a) În secția pedagogică: Elevii ordinari: 1. Didacru 200 cor. 2. Fondul de penziune regnular 12 cor. 3. Fondul sanitar 5 cor. 4. Fondul

de excursiuni 2 cor. 5. Societatea de lectură 2 cor. 6. Fondul bibliotecii 3 cor. 7. Fondul tipăriturilor 12 cor. 8. Fondul tinerimii 2 cor. 9. Biblioteca de clasă 2 cor. 10. Pentru materialul de slöjd 5 cor. În total 245 cor.

11. Pentru *elevii privațiști* sunt aceleași taxe, ca la cei ordinari. Didactrul se poate solvi și în două rate.

b) *In secția teologică:*

1) *Elevii ordinari:* 1. Didactru 200 cor. 2. Pentru fondul regnicolar de penziune 20 cor. 3. Fondul mobilier 17 cor. 4. Fondul tipăriturilor 12 cor. 5. Fondul sanitar 5 cor. 6. Fondul bibliotecii 3 cor. 7. Fondul tinerimii 2 cor. 8. Societatea de lectură 2 cor. În total 261 cor.

2) *Elevii în particular:* Total 244 cor.

Când aducem aceasta la cunoștința celor interesați facem apel la onorata noastră preoțime și învățătorime, că având în vedere interesele mari culturale ale neamului să îndrepteze tineretul pe cariera preoțească și învățătoarească, a apostoliei pentru luminarea neamului nostru.

Direcțiunea institutului ped. teol. gr. or. român din Arad.

Redeschiderea seminarului dela institutul ped.-teol. ort. român din Arad.

Deodată cu începerea anului școlar 1919/20 se redeschide și internat pentru elevii institutului ped.-teologic.

Taxa de întreținere la an face 3000 cor., cu rezerva de a urca sau scădea taxa după împrejurări. Se va plăti în trei rate egale anticipative, ș. a. la 1-ma Octombrie, 1-ma Ianuarie și 1-ma Aprilie.

Afară de aceasta fiecare elev va avea să deie în natură următoarele: 1 maje metrică făină de fiert, 1 maje metrică cartofi de prima calitate, 10 kgr. linte ori mazăre, 10 kgr. unsoare de porc curată și 10 kgr. săpun de casă. Acestea le va pune la dispoziția direcțiunii seminariilor fiecare elev atunci, când va fi provocat din partea direcțiunii.

Fiecare elev va aduce: 1 saltea, 2 perini, 4 fețe de perini, 2 cearceafuri, 1 plapomă, 2 cearceafuri de plapomă, 1 cuvertură (acoperitoare) de pe pat, 4 ștergare, 3 serviete, 6 cămeși, 6 ismane, 6 perechi de ciorapi, 12 batiste, peptene, perie de car, de dinți, de haine și de ghețe, cuțit, lingură, furculiță, 1 ceașcă pentru cafea și 1 linguriță, 1 pahar pentru apă, 2 farfurii. Albiturile se poartă monogramul elevului cusut cu fir. Toate acestea se vor trece în două inventare, din cari unul se va păstra la institut, celalalt la elev.

Elevii primesc întregă proviziune, ș. a.: hrană, luminat, încălzit, spălat.

Elevii ambelor despărțăminte sunt obligați a locui în internat. Locuința în oraș este admisă numai în cazuri de concesiune specială din partea Consistorului, de unde are să se ceară motivarea acestor concesiuni pe calea direcțiunii.

Cu începerea anului școlar 1919/20 didactrul pentru elevii ambelor despărțăminte este 200 cor., atât pentru elevii ordinari, cât și pentru privațiști, care se plătește în 2 rate egale, ș. a. la 1-ma Octombrie și la 1-ma Februarie.

Consistorul gr. ort. român diecezan din Arad.

—□—

1—3

INFORMAȚIUNI.

† P. S. Sa Antim, episcop al Râmnicului și Noului Severin, a răposat în Domnul.

Școli românești în Arad. Eforia școalelor orășenești din Arad în ședința sa din 9 Septembrie n. a hotărât înființarea a 12 posturi de învățători și 4 posturi de profesori în vederea naționalizării învățământului popular. Școala din Strada Kazinczy, primară de băieți și fete și civilă de băieți, va fi românească.

Școala civilă de stat din Lipova. Înscriserile la școala civilă de stat din Lipova, cu 4 clase pentru băieți, se încep în zilele 16—20 Septembrie a. c. între orele 8—12 a. m. Elevii însoțiți de părinții lor să se prezinte la direcțiunea școlii (Etagiul II) aducând cu ei: 1. Atestat școlar. 2. Extras de botez și 3. Atestat de vaccinare. Taxa: 20 lei, didactru 40 lei pentru fondul de pensie 4 lei, pentru mijloace de învățământ și mobilier 3 lei, excursiuni 1 leu, biblioteca 2 lei, pentru elevii bolnavi 2 lei, cerneală 1 leu: Total 75 lei. *Victor Babescu*, director.

Protopopi noi. Consistorul arhidiecezan a întărit de protopop al tractului Cohalm pe *Emilian Soica*, de prezent funcționar la resortul cultelor, ear pentru protopopiatul Iliia, pe *Constantin Moldovan*, fost paroh în Cristian.

Episcopii germani în ședința ce-au ținut-o în 7 Septembrie la Fulda, au înaintat scaunului papal un memoriu, în care cer intervenția acestuia, ca fostul împărat Wilhelm să nu fie târât înaintea tribunalului internațional.

Urmările bolșevismului. Ziarul bolșevist „*Derovsky Komunist*” zugrăvește situația lucrătorilor astfel: „În loc să muncească opt ore, să se recreze opt ore și să învețe opt ore, muncitorul lucrează șase ore, doarme opt și joacă la cărți zece ore. Cărțile și lenea sunt principalele lui ocupațiuni. Ce ai devenit cluburile de partid? Sunt neglijate și lucrătorii se duc acolo foarte rar, ca să fumeze. Muncitorii au făcut din cluburi niște grajduri.

Manuale. *Rezortul instrucției publice din Sibiu a admis* în folosința școalelor primare următoarele cărți *didactice de Iuliu Vuia*:

1. Abecedar ilustrat Ediția XII sub Nr. 9123/1919.
2. Cetirea cl. II sub Nr. 1997/1919.
3. Cetirea cl. III Ed. VII sub Nr. 1997/1919.
4. Cetirea cl. IV Ed. VII cu piese din istoria Românilor sub Nr. 9124/1919.
5. Cetirea cl. V și VI sub Nr. 247/1919.
6. Economia rațională Ediția II sub Nr. 4547/1919.

Aceste manuale se pot comanda dela biblioteca diecezană din Arad și dela alte librării.

PARTEA OFICIALĂ.

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului învățătorescantoral dela școala conf. ort. română din **Tăut**, (Feketetot) jud. Bihor, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „*Bis. și Școala*.”

Emulamente sunt: În salariu inv. dela comuna bis. 706 cor. întregirea dela stat.

Pentru cantorat din pământul bis. 4 holde pământ arător cl. I, care acuma e exarendat cu 514 cor. Scripturistica 10 cor. pentru conferințe 24 cor. anual.

Locuință cu odăi, culină, cămară, grajd și grădină. Pentru văruiul, curățitul și încălzitul salei de învățământ se îngrijește epitropia școlară.

Stole dela înmormântări 1/4 din ale preotului.

Recursele adresate comitetului parohial din **Tăut** și ajustate cu documentele necesare sunt a se înainta Prea On. oficiu ppop. din **Girișul-negru** jud. Bihor, iar reflectanții sunt poftiți a se prezenta în careva Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică din **Tăut** spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dat în **Tăut** la 6/19 August 1919.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu *Petru Serb*, ppop tractual.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoarești din **Răbăgani**, devenită vacantă prin numirea inv. Ioan Roșu de subinspector la **Beiuș**, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia „*Biserica și Școala*”, cu următoarea dotațiune anuală:

1. 600 cor. în număr, solvite în trei rate anticipative. 2. 40 cor. venit cantonal. 3. Locuință corespunzătoare, grădină și supraedificatele de

lipsă. 4. Ajutor din partea statului. 5. Pentru conferințe, când participă 40 cor. 6. Scripturistica 20 cor.

Recursele adresate comitetului parohial din **Răbăgani** și ajustate cu documentele recerute sunt a se înainta P. O. oficiu protopopesc gr. or. din **Beiuș**, iar reflectanții au a se prezenta în vre-o Duminecă, ori sârbătoare în sf. biserică pentru a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Alesul va provide strana, va învăța băieții cântările bisericesti și îi va conduce la sfânta biserică.

Pentru comitetul parohial: *Augustin Moga*, paroh, preș. com. par.

În conțelegere cu: *Petru E. Papp*, protopop, inspector școlar conf.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei din **Chiraleu**, se publică concurs cu termen de alegere de 30 zile, dela prima publicare în organul oficios.

Emolumente: 1. Casa parohială cu supraedificatele și grădina de legumi. 2. Pământ parohial 15 jugh. catastr. 3. Pășune pentru 6 vite. 4. Stole legale. 5. Bir dela fiecare număr de casă una vică (30 litre) grâu, sau săcară ori prețul curent. 6. Întregirea dela stat.

Darea o solveste alesul.

Parohia este de clasa a II-a.

Recurenții își vor prezenta cererile ajustate cu documentele recerute și adresate comitetului par. din **Chiraleu**, la oficiul protopopesc din **Oradea-mare**, având întru toate a se conforma prescrișelor Regulamentare, prezentându-se în termen regulamentar în vre-o Duminecă ori sârbătoare în biserică din **Chiraleu**, spre a-și arăta desteritatea în oratorie, cântare, eventual serviciu divin.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu *Andrei Horvath* m. p., protopopul **Orăzii-mari**.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător dela școala confesională gr. or. română din **Ignești** (**Ignafalva**) protopopiatul **Buteni**, se publică concurs cu termen de alegere 15 zile dela prima publicare în „*Biserica și Școala*” pe lângă următoarele beneficiu.

1. 16 jughere pământ.
2. Casă în natură și cu grădină.
3. Salar în bani gata 200 cor.
4. Rescumpărarea alor 6 șinice bucate 130 cor.
5. 24 m. lemne aduse acasă computeate cu 270 cor.
6. Conferință 20 cor.
7. Scripturistica 10 cor.

Recurenții sunt poftiți ca în termenul sus pus să-și înainteze petitul adresat comitetului parohial din **Ignești** oficiului protopopesc din **Buteni**, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică din **Ignești**, în termenul concursual.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu *F. Roxin* protopop, insp. școlar.

—□—

1—2

1311—1919.

Prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea definitivă a postului de director la institutul teologic-pedagogic ort. rom. din **Arad** împreunat cu o catedră profesorală.

Beneficiul împreunat cu acest post va consta din salariul, cvincvenalele și banii de cortel, ce se vor fixa pentru alte institute similare, conform anilor de serviciu computabili cu ocaziunea așezării în clasa și gradația de salarizare, la care cel ales va avea drept conform orânduirilor mai nouă. Și totodată se pune în prospect ajutoarele obișnuite, conform condițiilor familiare de ținut în seamă ale celui ce va fi ales.

Acest beneficiu se va asigura din recursurile diecezei și din ajutorul întregitor dela **Consiliul Dirigent Român**.

Recursele sunt a se adresa Consistorului ort. rom. din **Arad** în termen de 30 zile socotit dela prima publicare a concursului în organul oficial al diecezei.

Dela concurenți se cere să prezinte următoarele documente:

1. Extras de botez din matricula biserică, spre a dovedi, că sunt români de religie ortodoxă.
2. Atestat, că este Dr. în teologie și are atestat de cvalificațiune de clasa primă.

3. Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară pentru cazul, că concurentul ar fi funcționat deja și până aci ca profesor la vr'un institut de învățământ ori în altă calitate.

4. Eventuale dovezi despre activitatea literară a concurentului.

5. Autobiografia, prescurt.

Arad, din ședința cons. dela 22 August (4 Sept.) 1919.

Consistorul ort. român din Arad.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător dela școala gr. or. română din comuna **Forău**, se escrie concurs, cu termen de alegere de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios diecezan.

Venitele sunt: 1. Bani gata dela parohie 600 cor. 2. Stolele îndatinate. 3. Locuință în natură. Întregire dela stat.

Alesul va avea să provadă și cantoratul în și afară de biserică.

Reflectanții își vor înainta petițiile P. O. oficiului protopopesc al Beiușului, conform Regulamentului.

Dat în Forău la 10 August 1919.

Nicolae Pautiș m. p. not. cons. parohial.
Ioan Catone preș. cons. parohial.

În conțelegere cu mine: *Petru E. Paph*, inspector școlar conf. al Beiușului.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de învățătoare la școala conf. gr. or. română din **Becicherecul-mic** protopresbiteratul Timișoara prin aceasta se escrie în înțelesul concluzului Ven. Consistor Nr. 2370/918 concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Beneficiul împreună cu acest post este următorul: 1. Salar dela comuna bisericească 633 cor.; diferența dela aceasta sumă în sus este asigurată prin ajutor de stat. 2. Pentru conferență 20 cor. 3. Pentru scripturistică 10 cor. 4. Locuința corăspunzătoare în natură (2 odăi, culină, cămară) și grădina dela intravilanul școlii. 5. De curățirea internă a cvartirului inv. se va îngriji învățătoarea aleasă, iar de curățirea esternă a întregului edificiu școlar precum și de curățirea și încălzirea salei de învățământ se vor îngriji susținătorii de școală. 6. Totasemenea susținătorii de școală se vor îngriji și de prevederea cantoratului în biserică, — în școală însă va avea să propună cântarea învățătoarea aleasă, care totodată se obligă a propune regulat și lucrul de mână fără altă remunerațiune.

Recursele adresate com. par. din Becicherecul-mic și ajustate cu: a) cu extras din matricula botezaților, b) certificat de apartinență, diploma de învățător și eventualele atestate despre serviciul prestat până acum, sunt a se înainta în termenul concursual Prea On. oficiu protopresbiterat gr. ort. rom. al Timișorii, iar reflectantele sunt poțtite a se prezenta în careva Duminecă ori sârbătoare în sfta biserică din Becicherec spre a face cunoștință cu poporul.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea*, protopresbiter, inspector conf. de școale.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. III. din **Corbești (Holoszeg)** să publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala.”

Emolumentele sunt următoarele:

1. Casa parohială cu grădina. Având datorință comuna bis. a să îngriji de supraedificate la casa parohială. 2. 10 jughere de pământ arător după care darea o va plăti preotul. 3. Birul dela fiecare casa 15 lit. de cucuruz sfărmat. 4. Dela fiecare casă (1) una zi de lucru. Plugarii cu plugul, iar zilerii cu mână. 5. Stolele legale. 6. Întregirea dela stat. 7. Catehizarea preotul o va face fără altă remunerație. Competenții să-și înainteze petițiile P. O. Of. ppsc gr. or. rom. al Beiușului, conform regulamentului. Tot odată reflectanții să se prezinte la sf. biserică pentru a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Dat la 17 Febr. (2 Martie) 1919 în ședința com. paroh. din Corbești.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Petru E. Paph*, protopopul Beiușului.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Șag (Temesság)** protopopiatul Timișoara, devenit vacant prin strămutarea învățătorului Antoniu Nevrinceanu, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala.”

Aenitele sunt: Salar de 1200 cor. pentru învățător începător respective salariul corespunzător anilor de serviciu computabili. 400 cor. ajutor de războiu pe durata acestuia. — Cvartir liber cu 2 odăi și grădina corăspunzătoare. Pentru conferință și scripturistică câte 20 cor. de tot 40 cor. și în fine pentru conducerea corului vocal pe 4 voci va primi anual un onorar de 200 coroane.

Alesul învățător va avea îndatorirea ca să provadă și cantoratul și să conducă elevii în toată Dumineca și sârbătoare în sfânta biserică și să instruiască și să cânte cu dânsii răspunsurile sfintei liturghii fără altă remunerație.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poțtiti ași înainta în termenul concursual documentele lor original (extras de botez, atestat de școalele medii, diploma învățătoarească, atestat de apartinență, atestat de față cu îndatoririle sale față cu miliția și în fine eventualele atestate de serviciu) însoțite de un petit adresat comitetului parohial din Șag, la Preaonoratul Oficiu protopopesc tractual din Timișoara și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sfânta biserică din Șag spre ași arată desteritatea în cântare și tipic.

Șag din ședința com. par. ținută la 7/20 Oct. 1918.

George Rusu, m. p. președinte al com. par. *Nicolae Savii* con. p. notar ad-hoc.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea*, protopop.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoarești cantorale dela școala confesională ort. rom. din **Prăjești**, protopresbiteratul **Buteni**, se escrie concurs cu termen de **15 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala” pe lângă următoarele beneficii:

1. Salar fundamental în bani gata 300 cor. plătiți anticipativ în rate 3 lunare.

2. Venite cantorale 10 cor.

3. 9 jug. cat. pământ învățătoarec și dreptul de pășunat, după care darea are să-o solvească alesul învățător.

4. 9 Hl. 60 l. bucate jumătate grâu, jumătate cucuruz.

5. 60 l. fasole.

6. 16 metrii lemne aduse acasă la învățător, din cari are a-se încălzi și sala de învățământ.

7. Pentru conferința inv. 20 cor.

8. Pentru scripturistică inv. 10 cor.

9. Ajutorul de stat se va cere dela statul român.

10. Locuință în natură (2 chilii, cuină și cămară) și grădina pentru legume.

Alesul va prevedea și cantoratul în și afară de biserică, având a conduce elevii la sf. biserică în Dumineci și sârbători.

Recurenții au a-se prezenta la sf. biserică în termenul concursual spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Dat în ședința comitetului parohial, ținut la 4/17 August 1919.

Sabin Stefea, președ. com. par. *Terentie Codrean*, not. com. par.

În conțelegere cu: *F. Roxin*, ppt. insp. școl.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului de paroh, ramas vacant de repozatul paroh **Cornel Popescu** dela parohia de clasa primă din **Șimand** (Șimandul de jos) se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficială „Biserica și Școala.”

Emolumentele sunt: 1. Două sesiuni parohiale de circa 104 jughere mici pământ arător. 2. Două intravilane. 3. Două optășii extravilane 1900 stângenii □. 4. După moartea vâd. Maria Stana, casa parohială a fundațiunii preot. Augustin Beleş, când însă un intravilan va trece în folosința bisericeii cu scop de a suportă cheltuelile susținerii casei par. 5. Congrua, pentru care parohia nu ia nici o garanță. Se observă, că dintre cele două sesiuni cu tot ce le aparțin, una formează beneficiu parohial preoțesc iar ceialaltă este dată ca răscumpărare a birului și stolelor legale. Văduvei preotese și orfanilor le rămâne asigurată dreptul de folosință a jumătății

beneficiului pe un an întreg dela ziua repozării a parohului soț.

Alegândul paroh are să supoarte toate dările, ce cad după beneficiul său, — și este îndatorat a catehiza fără nici un drept de remunerație dela parohie, la toate școalele din parohie.

Parohia fiind de clasa primă, dela recurenții se recere cvalificația prescrișă de Sinodul eparhial, în concluzul de sub Nr. 84/1910.

Recurenții înainte de a se prezenta naintea alegătorilor în sf. biserică din Șimand, au întâiu a dovedi protopopului concernent, că întrunesc toate condițiile din concurs, iar cei din alta dieceza vor dovedi și consământul Ven. Consistor la recursul lor.

Recursele ajustate cu documentele prescise și cu atestat despre serviciul prestat până acum, — adresate comitetului par. din Șimand, — se vor subșterne subscrisului protopop în **Chișineu (Kisjenő)** jud. Arad. Recurenții pe lângă observarea § 33 din Regi. par. au a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică din Șimand, spre a-și arată dexteritatea în cântarea bis. oratorie și rituale.

Șimand la 7/20 Iulie 1919.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu *Dr. Dimitrie Barbu* protopop tractual.

—□— 2—3

Nr. 1403—1919.

Pentru deplinirea postului învățătoresc dela școala de aplicație a **preparandiei** noastre confesionale se publică prin aceasta concurs, care expiră la **ziua de 7/20 Septemvre a. c.**

Dela recurenți se cere să prezinte:

1. *Extras de botez* din matricula bisericească, spre a dovedi că e român de religiunea ortodoxă;

2. *Diploma învățătoarească* sau și alte legitimații de studiu, ce le-ar mai avea;

3. *Atestat de serviciu* (dacă a mai servit) dela superioritatea imediată.

4. Eventuale dovezi despre activitatea literară

5. Autobiografia pe scurt.

Beneficiul pentru postul de sub întrebare se va statori în cadrele dispozițiunilor mai nouă și ale anilor eventualului serviciu auterlor, dacă acela va fi computabil, rămânând ca cel ales să beneficieze și de obișnuitele adause și ajutoare conform condițiilor sale personale și familiare de ținut în seamă.

Arad, 17/30 August 1919.

Consistorul eparhial.

3—3

—□—

Se caută Guvernante pentru internatul de fete din Arad. Reflectantele să aibă cel puțin 4 clase civile. Preferite cari au vr'un curs oarecare. Terminul de prezentare între 15—30 Septemvrie la internatul de fete strada Teleky 27—28. 2—3

Aviz.

Prin aceasta aducem la cunoștința on. public, că

Creitoria Diecezană

(strada Deák Ferencz Nr. 35) și-a reinceput activitatea.

Primește

pentru renovare, transformare, întoarcere: haine civile și îmbrăcăminte preoțesti. Confectionează: haine civile, ornate bisericești, prapori, steaguri, epitafe, perdele, măsaie etc. etc. :: :: prompt și pe lângă prețuri convenabile.

Cu stimă :

Librăria Diecezană, Arad.

Cenzurat : Dr. Costa.